

У 2011 році відбулося зростання продуктивності праці на 72% порівняно з 2010 роком. Цьому сприяв той факт, що підприємство повністю оновило автопарк тракторів, замінивши 3 трактори марки «Т-150» на 2 трактори NEW HOLLAND Т390, розпочало використовувати інноваційні добрива, які значно підвищили врожайність зернових культур. Але, в 2012 році тенденція зміни продуктивності праці дещо змінилася: продуктивність праці впала на 33% щодо 2011 р. Це пояснюється несприятливими кліматичними умовами, які вплинули на врожайність. (відсутність дощів влітку, зміщення сезонів тощо).

Отже підприємство за період з 2005-2012 роки проводило інноваційну діяльність починаючи з 2008 року. Це позначилося на підвищенні продуктивності праці, та конкурентоспроможності підприємства в цілому. На нашу думку пріоритетними напрямками подальшої діяльності підприємства є: 1. Остаточне оновлення основних фондів виробництва; 2. Інвестиції у використання інноваційних добрив та гербіцидів, та впровадження нових технологій виробництва сільськогосподарської сировини; 3. Створення умов для ефективного формування мотивації праці на підприємстві;

Отже, усі способи підвищення продуктивності праці в сільському господарстві можна розподілити на 3 групи: збільшення валової продукції за рахунок підвищення врожайності культур; економія (скорочення робочого часу) за рахунок сучасної організації праці; резерви комплексного впливу, які водночас забезпечують збільшення виробництва продукції та зменшення витрат робочого часу.

На сьогодні найважливішою умовою зростання продуктивності праці в аграрному секторі економіки України є застосування комплексу інноваційних факторів підвищення продуктивності праці, передусім повне забезпечення сучасною технікою, впровадження високоврожайних сортів зернових, використання інноваційних добрив та гербіцидів.

Література

1. Гордійчук А.І Ефективність галузей сільського господарства та їх інноваційний розвиток / Гордійчук А.І // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010 – Вип. 154 ч. 1. – С. 96 – 101.
2. Грішнова Олена Антонівна Трудовий потенціал України: оцінка стану, ефективність використання, стратегічні напрями розвитку: Монографія/ [О.А. Грішнова, С.Р. Пасєка, А.С. Пасєка]: за наук. Ред.. д-ра економічних наук, проф.. О.А. Грішнкової. – Черкаси: видавництво ТОВ «МАКЛАУТ», 2011, - 360 с.
3. Євчук В.В Інноваційна діяльність як чинник підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки/ Євчук В.В// Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.02. – С. 158-162.
4. Макаренко П.М Проблеми продуктивності праці в сучасних умовах розвитку сільського господарства/[Макаренко П.М., д.е.н., проф. Зоря О.П., к.е.н., Данько О.В.]/ Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2011 – Вип. 2 Том. 2.-С. 3 – 8.
5. Мармуль Л.О Фактори і показники продуктивності праці у сільській місцевості / Л.О. Мармуль, Л.В. Транченко // Наукові записки. Серія «Економіка»: зб. наук. праць. – Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2011. – Вип. 18. – С. 332–340.

Рагуліна І.О., студ. гр. ФК-12

Науковий керівник: д.е.н., проф. Семикіна М.В.

Кіровоградський національний технічний університет

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СМЕРТНОСТІ І НАРОДЖУВАНOSTІ В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Умови глобалізації, стрімкого розвитку продуктивних сил зумовлюють процеси міграції та зміну кількості населення у різних країнах. Тому питання природного приросту населення набуває ще більшої актуальності для України, оскільки Україна, як і будь-яка інша країна, не має змісту існування без населення як об'єктивної основи. Розвиток держави неможливий без достатньої кількості населення, необхідного кількісного та якісного складу демографічного потенціалу.

Метою написання роботи є обрахунок та характеристика основних абсолютних та відносних показників природного приросту населення для визначення і висвітлення проблем природного приросту населення України, а саме Кіровоградської області за період 2010-2012 років.

Проблема природного приросту завжди цікавила вчених різних галузей науки. Дана проблема залучає науковий інтерес математиків, соціологів, економістів, тому знаходить своє відображення у роботах таких науковців, як: Е.М. Лібанова, С.Ю. Аксьонова, О.О. Коломієць, Б.О. Крімер, Н.О. Рингач, Л.І. Слюсар, В.С. Стешенко, В. П. Піскунов, П.Є. Шевчук.

Населення є природною основою формування трудових ресурсів – найголовнішого елемента продуктивних сил. Щодо ринку праці, то визначальними елементами взаємозв'язку даного економічного поняття з населенням є саме якісний склад та динаміка останнього. Вивчення чисельності, складу і динаміки населення надзвичайно важливе і для економіки праці [1].

Найважливішим фактором динаміки загальної чисельності населення України є його рух. В статистиці під рухом населення розуміють зміну його чисельності, а кількісні характеристики населення формуються під впливом його природного та механічного руху.

Природний рух населення - це зміна одного покоління іншим в результаті народжуваності і

смертності. Природний рух характеризується показниками народжуваності, смертності, а також природного приросту.

Ці показники визначають у відносному та абсолютному вираженні. Абсолютні показники - це загальна кількість народжених або померлих, кількості зареєстрованих та розірваних шлюбів; відносні показники характеризуються коефіцієнтами народжуваності, смертності та природного руху, які розраховуються на 1000 жителів у проміле, коефіцієнтами шлюбності та розлученості, дитячої смертності. Вони використовуються для порівняльного аналізу природного руху населення на територіях, населених пунктах у часі [3].

Абсолютні показники народжуваності та смертності, кількості шлюбів та розлучень, випадків дитячої смертності отримуються способом реєстрації даних, перепису, аналізу статистичної звітності, а відносні показники розраховуються на основі абсолютних.

Загальний коефіцієнт народжуваності являє собою відношення кількості народжених за рік на 1000 жителів до середньорічної чисельності населення.

Однак, важливо звернути увагу на недоліки цього показника. Даний коефіцієнт не відображає реальну ситуацію народжуваності, тому використовують інші показники, такі як коефіцієнт народжуваності за віковими групами та сумарний коефіцієнт народжуваності. Перший показник розраховується діленням кількості народжених живими за рік у жінок визначеної вікової групи на середньорічну постійну чисельність жінок відповідного віку [2].

Одним із чинників природного руху населення є смертність. Для її характеристики зазвичай використовують коефіцієнт смертності - відношення кількості померлих за рік осіб до середньорічної чисельності населення даного регіону, а коефіцієнт дитячої смертності визначається як кількість померлих дітей за рік у віці до одного року до загальної кількості народжених за цей самий рік в загальному по регіону.

Отже, безпосередньо розглянемо динаміку народжуваності та смертності в Кіровоградській області за 2010-2012рр. (Рис. 1)

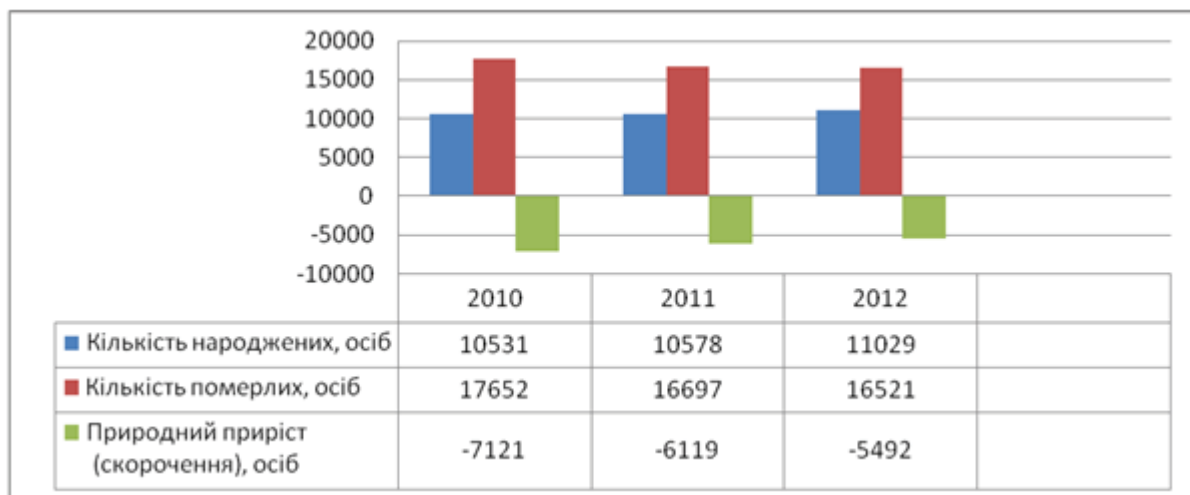


Рис.1. Динаміка народжуваності та смертності в Кіровоградській обл. за 2010-2012 р.р.

Зробивши висновок, можна прослідкувати зменшення смертності у 2011 та 2012р. в порівнянні з 2010р. та зростання народжуваності, однак навіть таке покращення демографічної ситуації в Кіровоградській області не забезпечує позитивного приросту населення, що на даний час носить від'ємний характер і становить -7121 та -5492 особи відповідно у 2010 та у 2012рр. Такий ефект має назву вимирання нації та свідчить про скорочення чисельності населення, що негативно впливає як на економічну, так і на загальну ситуацію в країні.

За всіма одержаними показниками можемо зробити висновок, що загальна демографічна ситуація в Кіровоградській області покращилась, суттєво збільшився природний приріст населення, зменшилися показники смертності та збільшилися показники народжуваності, та все ж ситуація є негативною, оскільки природний приріст ще набуває від'ємних значень.

В Україні розробляється стратегія демографічного розвитку країни, що передбачає цілісну систему заходів демографічної політики. Для вирішення цієї проблеми державі необхідне проведення і фінансування демографічних досліджень, розробка і впровадження послідовної довгостратегічної програми демографічного розвитку для забезпечення високого і стабільного рівня соціального захисту населення.

Література

1. Стеценко С.Г. Демографічна статистика з основами демографії: [Підручник]. — К. : Вища школа, 2005. — 416с.

2. Населення України. Народжуваність в Україні у контексті суспільно-трансформаційних процесів. — К. : АДЕФ-Україна, 2008. – 288 с.
3. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносин: [Підручник]. – К. : Знання, 2006. – 559 с.
4. Офіційний сайт Комітету державної статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу до сайту : www.ukrstat.gov.ua.

Романюк Д.М., викл.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТИФІКАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ КЛЮЧОВІ ВИМІРИ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ

Поняття соціально-економічної стратифікації є складним та багатограним. Незважаючи на численні наукові розвідки й досі не визначено єдиного критерію, на основі якого можна було б виділити більш-менш однорідні суспільні прошарки та сформувати об'єктивну структуру суспільства.

Соціальна стратифікація – це динамічний процес, який практично ніколи не перебуває у статичному вимірі: будь-які зміни (чи то економічні, чи то політичні, чи ін.) призводять до трансформації суспільної структури.

Концепція людського розвитку є загально визнаним мірилом соціального розвитку та прогресу на світовому рівні. Це пояснюється тим, що в її основу покладені базові виміри, поліпшення стану справ у яких відображається як прогрес розвитку держави, так і прогрес у розвитку особистості.

Концепція людського розвитку як особлива теоретична система й орієнтована на практику державного управління методологія виходить з визнання неможливості звести суспільний прогрес до зростання грошового доходу чи примноження матеріального багатства.

З огляду на ключові виміри людського розвитку, автор пропонує аналізувати та вивчати процеси соціально-економічної стратифікації за трьома базовими його напрямками: освіта, здоров'я та добробут (див. табл. 1).

Методика аналізу та оцінки освітньої стратифікації населення. Одним з ключових критеріїв рівня життя та рівня матеріального забезпечення особи є її рівень освіти. Як вітчизняні, так і зарубіжні вчені доволі часто використовують показник рівня освіти та пов'язаного з ним освітньо-кваліфікаційного рівня для детермінації місця людини в соціальній ієрархії.

Таблиця 1

Система показників для аналізу соціально-економічної стратифікації українського соціуму*

Вимір людського розвитку	Показники, які характеризують соціально-економічну структуру населення
Освіта	<ul style="list-style-type: none"> – Динаміка рівня освіти населення (частка людей з різними рівнями освіти, %). – Середня тривалість навчання, років. – Показники освіти населення різних доходних груп.
Здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> – Середня очікувана тривалість життя при народженні (років). – Самооцінка населенням різних доходних груп стану свого здоров'я. – Показники смертності та очікуваної тривалості життя залежно від рівня освіти.
Добробут	<ul style="list-style-type: none"> – Коефіцієнт Джині. – Структура населення України за рівнем середньодушових доходів. – Структура сукупного доходу домогосподарств. – Розподіл населення країни на групи за рівнем витрат, %. – Показник сукупних еквівалентних витрат.
*запропоновано автором	

Методика аналізу та оцінки стратифікації населення за станом здоров'я. Смертність та її похідна – очікувана тривалість життя населення – є одним з найбільш інформативних та синтетичних критеріїв соціально-демографічної результативності суспільного розвитку. Чільне ж місце здоров'я і життєздатності у системі відтворення населення визначається широким діапазоном і значущістю притаманних їм зв'язків у цій системі (з загальною і професійною працездатністю індивідів, їх мобільністю й адаптаційними можливостями, рівнем інтелектуального розвитку тощо), а також значенням здоров'я та тривалості життя як інтенсивного фактора розвитку населення.

Вплив соціально-економічної нерівності на показники здоров'я населення є беззаперечним. Взаємозв'язок високої захворюваності та смертності (особливо екзогенної) з безробіттям і маргіналізацією населення, бідністю і соціальною неповноцінністю не викликає сумнівів.

Методика аналізу та оцінки стратифікації населення за рівнем добробуту. Матеріальний добробут населення – це складна інтегральна характеристика, яка являє собою сукупність різноманітних економічних показників. Для прикладу, добробут можна визначити на основі наявності нерухомоті та